

MI Újság

A Nemzeti Közszerológati Egyetem Információs Társadalom Kutatóintézete havi hírlevele a mesterséges intelligencia alkalmazásáról, társadalmi hatásairól és kérdéseiről

2021 június

Az NKE ITKI honlapja: itki.uni-nke.hu

A hírlevél tartalma a Creative Commons Nevezd meg! – Ne add el! – Így add tovább! 4.0 Nemzetközi Licenc feltételeinek megfelelően használható.

**NEMZETI
KÖZSZERÓGÁLATI
EGYETEM**
LUDOVIKA

Mesterséges Intelligencia vezérelte városok Kínában

Terjed a „városi agyközpontok” létesítése Kínában. A fellendülésnek számos oka van: a koronavírus járvány okozta helyzet ellenőrzésének igénye, a gazdasági visszaesés ellensúlyozását szolgáló infrastrukturális beruházások, továbbá az informatika és a Mesterséges Intelligencia gyors fejlődése. A rendszerek előnyei a problémák gyors felfedezése, a gyorsabb ügyintézés és az emberi beavatkozás (korrupció) megnehezítése. A szakértők ugyanakkor aggodalmukat fejezik ki az adatvédelmi szempontok és a magánélethez való jog kapcsán és felmerül a mindent ellenőrző „digitális bürokrácia” veszélye is.

[Across China, AI „city brains” are changing how the government runs](#)

~

Klíímaváltozás és Mesterséges Intelligencia: ígéretek és veszélyek

A koronavírus járvány nem tette kevésbé sürgetővé az éghajlatváltozás elleni harcot. Ebben a feladatban komoly segítséget nyújthat a Mesterséges Intelligencia és az adattudomány fejlődése. Milyen mértékben tud a Mesterséges Intelligencia hozzájárulni a nettó nulla kibocsátású gazdaság kialakulásához és működéséhez? Az MI segíthet abban, hogy a gazdasági fejlődés úgy valósuljon meg, hogy csökkenjen a gazdasági teljesítményt kísérő környezeti ártalmak fajlagos mértéke, ugyanakkor az MI-rendszerek használatának lehetnek káros következményei is a környezetre.

[AI and Climate Change: the Promise, the Perils and Pillars for Action](#)

~

Globális ellátási láncok és a fenntartható MI: ellentmondás, vagy lehetőség?

A globális koronavírus járvány egyik fontos fejleménye volt, hogy elemi erővel irányította a figyelmet a világot behálózó ellátási láncok sérülékenységére. Peter Dauvergne friss tanulmánya egy speciális aspektusra hívja fel a figyelmet: koncepciójának fókuszában az MI, a globális értékláncok és a környezeti fenntarthatóság kölcsönhatása áll. A szerző szerint a számítógépek, okostelefonok, robotok, adatközpontok valójában növelik az energia és a bányászati termékek iránti keresletet, ezért fontos, hogy az MI használatából eredő hasznokat, amennyiben azok inkább a vállalati önreklám területére tartoznak, valós értékükön bíráljuk el.

[Is artificial intelligence greening global supply chains? Exposing the political economy of environmental costs](#)

~

Mesterséges humanoidok termelik a szintetikus adattömeget az MI trenírozásához

A mély tanulásban az adatok mindig fontos szerepet játszottak. Az elmúlt években a kutatók ráébredtek, hogy a jó adatok fontosabbak, mint a pusztán nagy adattömegek, azonban a valós adatok zavarosak, számos elfogultságot tartalmaznak és az új adatvédelmi előírások meg is nehezítik az összegyűjtésüket. A megoldást, az ezzel foglalkozó cégek szerint, a szintetikus (tehát mesterségesen előállított) adatok jelentik, melyek tiszták, érintetlenek és sokszínűbb adatkészletek felépítésére használhatók.

[These creepy fake humans herald a new age in AI](#)

Az algoritmikus árképzés problémái

Az algoritmikus árképzés adatelemzésen alapuló árképzési mechanizmus, amely lehetővé teszi a vállalatok számára, hogy valós időben dinamikus és ügyfélspecifikus árakat generáljanak. Az algoritmikus árképzés legfőbb etikai dilemmája a fogyasztói magatartás egészen részletes adatainak összegyűjtéséből, valamint az adatgyűjtést kísérő átláthatóság hiányából áll. Sok fogyasztó nincs tudatában annak, hogy ezeket az információkat gyűjtik, az adatgyűjtés és a nyomában keletkező adathalmaz pedig hatalmas információ előnyt jelent a vállalatok számára.

[Mapping the Ethicality of Algorithmic Pricing: A Review of Dynamic and Personalized Pricing](#)

~

A Mesterséges Intelligencia kínai megközelítésmódja: szakpolitikák és szabályozás

Egyre inkább a szakmai figyelem középpontjába kerül a kínai MI-fejlesztők és alkalmazók sajátos hozzáállása a Mesterséges Intelligencia etikai kérdéseire. Ezt a témát igyekeznek körüljárni egy, a közelmúltban publikált tanulmány, hangsúlyt fektetve arra, hogy a szerzők a kínai fejlődés belső logikájából kiindulva törekednek megérteni és leírni a fejleményeket, bár figyelembe veszik az univerzális értékeket is. Az ország jelentős haladást ért el az MI-vel kapcsolatos területeken, mindazonáltal jelenleg nem szentelnek kellő figyelmet a Mesterséges Intelligencia ipari alkalmazásából eredő problémák enyhítésére.

[The Chinese approach to artificial intelligence: an analysis of policy, ethics and regulation](#)

~

Elindult az amerikai kormányzat hivatalos MI webportálja

Donald Trump elnöksége végén, 2021. január 1-én lépett érvénybe a National AI Initiative Act törvény, melynek célja, hogy fellendítse az Egyesült Államokban az MI-hez kapcsolódó kutatást és fejlesztést, és támogassa a technológia közigazgatási és üzleti alkalmazásait. Ennek keretében indult most el egy webportál, a www.ai.gov, melynek célja, hogy közelebb hozza az MI-t az állampolgárokhoz, beszámoljon a szövetségi kormányzat tevékenységéről és a tudományos eredményekről a Mesterséges Intelligencia területén.

[National Artificial Intelligence Initiative](#)

~

Miközben az USA és Kína az elsőségért küzd az MI-versenyfutásban, Európa a szabályozó szerepkörre fókuszál

Tavasszal jelent meg az Európai Bizottság javaslata a Mesterséges Intelligencia jogi szabályozására, amely lényegében a világ első komoly próbálkozásainak egyike a Mesterséges Intelligencia átfogó szabályozási kereteinek megteremtésére. Eddig az Egyesült Államok és Kína vetélkedése határozta meg a Mesterséges Intelligencia fejlődését, most azonban az Európai Unió törekvése, hogy a Mesterséges Intelligencia biztonságos és felelősségteljes használata legyen általános, azt jelenti, hogy tripoláris, három központi szereplő által meghatározott lesz az MI-vetélkedés világa.

[Amid US-China Competition over AI Capabilities, EU Projects Regulatory Power](#)

Európai MI-törvény: az arcfelismerő rendszerek a Parlament és a közvélemény célkeresztjében

A Mesterséges Intelligencia tervezett uniós szabályozása váratlan módon került kritikák kereszttüzébe. Mint ismeretes, az arcfelismerő rendszerek alkalmazását, ha korlátozott módon is, de megengedné a tervezet, bár a Bizottság kompromisszum kialakítására törekedett az állampolgárok magánéletének biztosítása és a terrorizmus és bűnözés elleni küzdelem érdekei között. A jogszabály-tervezet kritikásai most egy - 55 országból 170 prominens személy által aláírt - nyílt levélben követelik, hogy tiltsák be az arcfelismerő rendszerek használatát nyilvános helyeken, mert használatuk veszélyezteti az emberi és állampolgári jogokat.

[Artificial Intelligence Act. The European Parliament's AI Man](#)

~

Erőforrások: a Biden-kormány jelentős költségvetési pénzeket allokálna az MI-területre

Biden elnök május végén tette közzé költségvetési javaslatát, amelynek összege 6 billió dollár. A tervezet jelentős mértékben megnöveli a Mesterséges Intelligenciával és az új technológiákkal kapcsolatos kormányzati kiadásokat. A terv a szövetségi K + F finanszírozás jelentős, 9 százalékos növekedését irányozza elő a 2021-es pénzügyi év költségvetéséhez képest. Sok megfigyelőt viszont meglepett a Hadügyminisztérium kutatás-fejlesztési költségvetésének javasolt viszonylag szerény növelése.

[Biden Budget Includes AI Funding](#)

~

Erőforrások: hatalmas kormányzati adatvagyonhoz juttatná az MI-fejlesztőket az új amerikai vezetés

Az amerikai kormányzat egy új kezdeményezése, a National AI Research Resource (NAIRR) hasznos kormányzati adatok tömegét nyitná meg a kutatók számára. A National Artificial Intelligence Research Resource Task Force - amely a tudomány, kormányzat és ipar tagjaiból alakult 12 fős csoport - kapta azt a feladatot, hogy stratégiát dolgozzon ki az adatokhoz való kutatói hozzáférés biztosítására. A tervek szerint a népszámlálási adatok, az orvosi nyilvántartások és más adathalmazok potenciálisan elérhetővé válhatnak mind a magánvállalatok, mind a tudományos intézmények kutatói számára.

[Biden Administration Launches the National Artificial Intelligence Research Resource Task Force](#)

~

Átfogó felmérésben mérte fel a brit kormány az MI-iparágak munkaerő piaci helyzetét

Az angol kormányzat megbízásából felmérték az MI-hez kapcsolódó iparágak munkaerőpiaci helyzetét. Részben kiválasztott cégeket és szervezeteket vizsgáltak meg, részben mélyinterjúkat folytattak. A néhány hete publikált tanulmányban megfogalmazott legfontosabb ajánlások érintik az alkalmazható munkaerő, az oktatási folyamatok, az MI területére történő átképzés, a kisvállalkozásokhoz kapcsolódó sajátosságok és az etikai tudatosság területét.

[Understanding the UK AI labour market: 2020 Executive Summary](#)

Dróncsapás Líbiában: a világ az önállóan döntő „gyilkos robotok” eljövételét vizionálja

Bejárta a világsajtót és komoly szakmai vitát váltott ki a nemzetközi védelmi szaksajtóban az a hír, mely szerint a líbiai polgárháború egyik főszereplőjének, Haftar tábornoknak visszavonuló egységeire autonóm, felfegyverzett légi drónok mértek csapást. A sajtó és a szakértők egy része úgy könyvelte el az akciót, mint az első olyan harci cselekményt, ahol egy hadigép „önállóan” választott célpontot, majd végzett vele. A közvélemény egyes köreiből az előszeretettel hangoztatott „gyilkos robotokról” szóló narratíva látszott megerősödni, azonban a jelentésekből nem derült ki, hogy az autonómia milyen szintjén működtek az eszközök.

[Autonomous drones may have „hunted down” and attacked troops in Lybia without human control – UN report](#)

~

MI-technológia és regionális geopolitika: Törökország fejlett fegyveriparának felívelése

A drón technológia hosszú évek óta jelen van a harctereken. Persze, sokáig csupán ott létezett, ahol valamelyik technológiai hatalom vívott (többnyire aszimmetrikus) küzdelmet, jóval gyengébb ellenfelekkel. A viszonylag egyszerű, ugyanakkor mégis „okos technológiájú”, és legfőképpen olcsó dróntechnológia néhány hónappal ezelőtt robbant be a világ köztudatába, amikor Azerbajdzsán összecsapott a vele évtizedek óta szemben álló Örményországgal. A konfliktusban kulcsszerepet kaptak az azeriek felfegyverzett drónjai: a törökök által gyártott Bayraktar TB2-esek, melyek töredékébe kerülnek az USA, Izrael, vagy Oroszország által gyártott hasonló eszközöknek.

[Armed low-cost drones, made by Turkey, reshape battlefields and geopolitics](#)

~

A kibertér növekvő fenyegetettsége: az MI jelentheti a védelem új eszközét

Az elmúlt napokban napvilágot látott a Georgetown Egyetem fejlett technológiák társadalmi hatásait kutató CSET intézetének átfogó tanulmánya, ami a Mesterséges Intelligencia lehetséges szerepét elemzi a kiberbiztonság rendszerén belül. A CSET kutatói úgy látják, hogy a gépi tanuló rendszerek számottevően növelhetik a támadások (rendszerekbe történt behatolások) detektálásának esélyeit és pontosságát. Az MI arra is alkalmas lehet, hogy gépi tanuló algoritmusai segítségével automatikusan vadásszon saját rendszerének sérülékenységeire, illetve még korai szakaszban visszaverje az esetleges támadásokat.

[Machine Learning and Cybersecurity](#)

~

Kínai megfigyelő rendszerek és az autoriter politika veszélyes exportja

Az ún. „biztonságos város”, illetve „okos város” technológiai csomagok kezdenek Kína technológiai expanziójának a legfontosabb termékeivé válni. A vezető kínai high-tech cégek által kínált megoldásokon belül a különböző típusú megfigyelő technológiák jelentik a legfontosabb elemet. Nyugati elemzők szerint ezek a technológiák valójában az állampolgárok megfigyelésére, folyamatos ellenőrzés alatt tartására szolgálnak és szállításukkal Kína autoriter államának a szemléletét exportálják szerte a világba. Számos liberális demokrácia is a kínai megfigyelő technológiák kiemelt vásárlója és alkalmazója, mely további veszélyeket rejthet magában.

[Exporting Chinese surveillance: the security risk of ‘smart cities’](#)

Mesterséges Intelligencia – a Nagy-Britanniára leselkedő legsúlyosabb kockázatok egyike?

Jelenleg a Mesterséges Intelligencia jelenti az egyik legszükségesebb kockázati tényezőt, amivel Nagy-Britanniának szembe kell néznie. Ez a végkövetkeztetése a Centre for Long-Term Resilience most megjelent tanulmányának, mely meglehetősen más képet fest az ünnepezt MI-technológiákról, mint ami a megszokott szakmai vagy politikai álláspont az iparággal kapcsolatban. A tanulmány a Mesterséges Intelligencia-alkalmazások egy merőben más összefüggésére hívja fel a figyelmet és ez összecseng azzal a közgondolkodással, amely az utóbbi időben az etikai kérdéseket tartja az MI-tematika legfontosabb kérdésének.

[Future Proof](#)

~

Amerika és a NATO a Mesterséges Intelligencia „frontján” veszíthet Kína ellen

A Mesterséges Intelligencia az USA Achilles-ina – fogalmazott James Stavridis a nyugati világ egyik vezető gazdasági lapjában. A nyugalmazott admirális úgy vélte, Amerika egyáltalán nem készült fel arra, hogy eredményesen küzdjön meg ellenfeivel a Mesterséges Intelligencia uralta új korszakban. Véleménycikkében rámutat: míg Kína fókuszáltan közelít az MI-témájához és „összkormányzati kérdésként” kezeli az új kor technológiájának az ügyét, addig az USA a „piaci szemléletű” megközelítés mellett döntött, ezáltal vesztesen kezd lemaradni a vetélytárs Kína mögött.

[Artificial Intelligence Is America's Achilles Heel Against China](#)

~

Felelősségteljes MI-alkalmazás a vállalati szférában: a Világ gazdasági Fórum ajánlásai

Annak, aki figyelemmel kíséri a Mesterséges Intelligencia kutatások és alkalmazások fejlődési folyamatát és trendjeit, feltűnhetett, hogy az etikai kérdések egyre nagyobb szerepet kezdenek betölteni a szakmai és közbeszédben. A technológia gyorsabban fejlődik, mint ahogy a felelősségteljes alkalmazással kapcsolatos tudások és készségek terjedni tudnának, ezen a téren pedig fontos szerepet játszhatnak a technológiákat már alkalmazó vállalatok. Ez a felismerés vezette a Világ gazdasági Fórum Globális Mesterséges Intelligencia Jövő Tanácsát arra, hogy megfogalmazzák mindazokat az ajánlásokat, melyekkel a vállalati szféra tehet az MI-bizalom kiépítéséért.

[10 steps to educate your company on AI fairness](#)

~

Robotok, drónok, műholdak a pusztító bozóttüzek ellen

Közvetlenül a koronavírus járvány kitörése előtti hónapokban még a klíma-témák foglalkoztatták a politikát, 2019 nyarán a világban sokfelé pusztító hatalmas erdő- és bozóttüzek kerültek a környezetvédelmi nemzetközi érdeklődés homlokterébe. A pusztítást jelentő tüzek lokalizálásához, megfékezéséhez pontos, valós idejű geo-térbeli információkra van szükség. Az egyik leginkább veszélyeztetett térség, az ausztráliai Új-Dél Wales technológiai nagyhatalommá kíván válni ebben a témában. A fejlesztésekben kiemelt szerepet szánnak a robotikának a műholdas felvételek információinak értékelésében, illetve drónoknak a menekülő útvonalak kiválasztásában.

[Robots, drones and satellites: NSW to research new bushfire fighting technology](#)

A Mesterséges Intelligencia diadalútja a kiskereskedelemben

Az MI megjelenése, behatolása a kiskereskedelem világába – miközben a folyamat még nyilvánvalóan az elején jár – már most szemmel láthatóan érezteti a hatását. A Mesterséges Intelligencia-technológiák adoptálása rohamléptekkel vezet el a kiskereskedelem hagyományos értékláncainak „felrobbanásához”. A leginkább szem előtt lévő terület a személyre szabáshoz, illetve a vásárlói ajánló rendszerekhez kapcsolódó MI-alkalmazásoké. Emellett jó hatékonysággal alkalmazhatók MI-alapú rendszerek a sales és a vásárlói kapcsolattartás (CRM) területén, a logisztikában, illetve az általános vállalat menedzselési funkciók támogatásában is.

[Retail Reawakening: AI and the Customer Experience](#)

~

Divatkalózok és Mesterséges Intelligencia: ingoványos talajon a szerzői jog a kreatív iparokban

Kutatói körökben egyre jobban gyökeret ver az a meggyőződés, hogy a technológia rohamos fejlődésével a Mesterséges Intelligencia immár szerepet kaphat a kreatív tevékenységek szférájában is. Miközben ez a lehetőség valóban új dimenziókat nyithat meg, több problémát is felvet: az egyik ilyen a szerzői jogok kérdése. A téma egyik kutatója most azt próbálta végigjárni, hogy a divatszakma néhány kulcsterületén megjelenő MI-alkalmazások működése mennyire tekinthető eredeti „alkotó” jellegű tevékenységnek. A kérdés életszerű, hiszen éppen a divatipar az a gazdasági ágazat, ahol a Mesterséges Intelligencia-alkalmazások gyorsan követelnek maguknak helyet a folyamatokban.

[Fashion piracy and artificial intelligence – does the new creative environment come with new copyright issues?](#)

